

□

Sätra skolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen
Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem

Ansvariga för planen

Rektor och personal på skolan.

Vår vision

Vi vill ha en skola: - där alla känner sig välkomna och trygga. - där ingen elev blir utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling. - som präglas av hänsyn och ömsesidig respekt. - där alla har ett trevligt språk. Skolan ska ha en hälsofrämjande miljö.

Våra ledord: Kunskap, trygghet och glädje

Planen gäller från

2018-01-01

Planen gäller till

2018-12-31

Läsår

Elevernas delaktighet

Vid varje terminsstart sker genomgång av skolans ordningsregler. Klasserna gör utifrån dessa sina egna trivselregler. Under läsåret görs en trygghetsvandring tillsammans med eleverna. Under läsåret görs även uppföljningar i alla klasser genom bl.a. diskussioner på klassråden. Under höstterminens hälsovecka arbetas med planen i alla elevgrupper. Elevrådet tittar också igenom planen och har möjlighet att lämna synpunkter.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Den nya planen läggs ut på skolans hemsida och vårdnadshavarna informeras om detta via veckobrev. På höstens föräldramöte informeras de nya vårdnadshavarna om skolans likabehandlingsplan. På föräldraråden under året har vårdnadshavarna möjlighet att komma med synpunkter och idéer som kan användas i nästa års likabehandlingsplan.

Personalens delaktighet

Planen utvärderas två gånger under läsåret och diskuteras på årets arbetslagsträffar. All personal inklusive elevhälsan är delaktig i utformandet av en ny plan under hösten. Varje mentor är ansvarig för att informera vårdnadshavare på föräldramöte, samt föra diskussioner med eleverna.

Förankring av planen

För vårdnadshavarna i samband med höstens föräldramöte och på skolans hemsida. För eleverna första veckan på vår och höstterminen då även klassens egna ordningsregler skrivs. För personalen på vårens och höstterminens planeringsdagar.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Planen utvärderades i personalgruppen under vår- och höstterminen. Vårdnadshavarna har möjlighet att lämna synpunkter på höstens föräldramöte samt till föräldrarådet under året. Skolans samordningsgrupp sammanställer därefter alla synpunkter där även klassutvärderingar och trygghetsvandringen används.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Rektor, personal, elever samt vårdnadshavare.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Ordningsreglerna används i alla klasser. Alla vuxna reagerar då man ser/hör någon som inte följer skolans ordningsregler.

Likabehandlingsplanen har varit ett levande dokument under året. Aktuella områden och händelser har tagits upp i klasser, klassråd och elevråd.

Temaarbete runt barnkonventionen vecka 43. Vårt fadderbarnsarbete avslutades med en vernissage i juni där insamlade pengar går till fadderbarnens skolgång och gåvor till dem.

Skolan har under året fått fler elever i förskoleklass samt en paviljong. Skolans lokaler och skolgård kan användas av alla elever på skolan. Vårt gemensamma lekförråd används flitigt av alla elever. Vi har planerade rastaktiviteter flera gånger i veckan på förmiddagsrasten. Våra aktiviteter är anpassade så alla elever oavsett funktionsnedsättning har kunnat delta. Uppföljningar har gjorts vid elevhälsoteamets träffar. Vår trivselenkät visar på att de flesta eleverna känner sig trygga på skolan och att det finns vuxna att vända sig till om man behöver stöd. Ute på skolgården upplever några elever att de är rädda för bollar som skjuts på bandyplanen. Vi behöver tydliggöra reglerna för var olika aktiviteter får göras och om elevernas eget ansvar. Vi behöver fortsätta med arbetet att göra omklädningsrummen tryggare, de upplevs fortfarande som otrygga av en del elever.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-11-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Eleverna gör en ny trygghetsvandring samt diskuterar planen vid klassråd och elevråd. Personalen gör en egen utvärdering i arbetslagen. Vårdnadshavarna får komma med synpunkter i samband med föräldraråd och föräldramöten.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor och samordningsgrupp.

Främjande insatser

Namn

Främjande insatser mot kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska känna sig trygga och respekterade. Elever och personal ska ha god kunskap om skolans värdegrund och likabehandlingsplan. Eleverna ska förstå vad en kränkning eller annat oacceptabelt beteende är. Grunden för det förebyggande arbetet är samtalet. Alla måste få göra sin röst hörd och bli lyssnad på. Uppföljning genom samtal enskilt och i grupp samt vid utvecklingssamtal. Trygghetsvandring.

Insats

Skolans värdegrund och likabehandlingsplan ska alltid finnas med i vårt arbete såväl bland elever som personal.

Kartläggning av trygga och ev. otrygga platser på skolan.

Temaarbete i samband med FN-dagen.

En trygg rastverksamhet där personalen är synlig.

Att ha regelbundna samtal är viktigt där normer och värderingar diskuteras.

Ansvarig

Rektor och all personal

Datum när det ska vara klart

Löpande

Namn

Främjande likabehandling oavsett kön

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla ska accepteras oavsett kön.

Vi motverkar stereotyper föreställningar om kön. Alla elever ska våga vara de är och våga välja aktiviteter av intresse och inte p.g.a. kön.

Utvärdering i samband med terminsslut.

Insats

Att synliggöra och diskutera könsmyter både i litteratur, media och det dagliga samspelet.

Skapa ett rättvist talutrymme där alla får möjlighet att prata.

Skapa aktiviteter i klassrum och på fritids som ger möjlighet till att prova nya saker utifrån eget intresse.

Ansvarig

Rektor och personal

Datum när det ska vara klart

Pågår under hela läsåret

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vi har trygghetsvandring en gång per läsår. Samtal på klassråd, fritidsråd, elevråd och känslorundor. Skolans ordningsregler används till att skapa egna regler anpassade till respektive klass. Vi använder oss av resultatet i kommunens enkät för år 3 och 5. Elevehälsan har hälsosamtal i år 4. Skolans elevehälsoteam träffas varje vecka. Utvecklingssamtal med alla elever 2 gånger per läsår, i förskoleklass 2 samtal per läsår enbart med vårdnadshavare.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Genom att delta i ovanstående aktiviteter har de möjlighet att framföra sina synpunkter, idéer och förslag. (se kartläggningsmetoder)

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen är ansvarig för att ovanstående aktiviteter genomförs och i förekommande fall sammanställs. Diskuteras på APT och arbetslagsmöten.

Resultat och analys

Resultatet analyseras vid utvärdering av läsåret och vid personalens arbetslagsmöten/ APT.

Förebyggande åtgärder

Namn

Värdegrundsarbete

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Alla elever ska ett bra språkbruk och ha respekt för andras olikheter. Uppföljning sker via regelbundna samtal/ klassråd. Vid behov förs diskussioner i skolans elevråd. Även skolans EHT team används vid behov.

Åtgärd

Personal uppmärksammar och diskuterar elevers språkbruk omgående - nolltolerans. All personal reagerar och agerar direkt om någon form av kränkning sker. Vi genomför gruppstärkande övningar utifrån identifierade behov. Det finns vuxna ute på raster, i omklädningsrum och i korridorer. Vuxna och elever tar gemensamt ansvar för ordningen i korridorema.

Motivera åtgärd

Personal och elever upplever ibland att det förekommer svordomar och andra kommentarer som kan upplevas som kränkande. Eleverna upplever att det är trångt och stökigt i korridorema.

Ansvarig

Rektor och all personal

Datum när det ska vara klart

Pågående under läsåret

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på Sättra skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vi har alltid vuxna rastvårdare ute när det är rast. Det finns alltid vuxna med i matsal och omklädningsrum till idrotten. Personal i korridorerna när skolan öppnas på morgonen samt när eleverna kommer in från rasten. Skolan har ett EHT team dit både elever, föräldrar och personal kan vända sig. Elevhälsoteamet stämmer av varje månad.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

I första hand kan elever och föräldrar vända sig till den de har förtroende för på skolan eller annars någon i Elevhälsoteamet.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. Den vuxne som upptäcker kränkningen avbryter genast handlingen och pratar med de berörda. 2. Ansvariga pedagoger informeras. 3. Personal i teamet samtalar enskilt med eleverna. 4. Samtalen dokumenteras. 5. Berörda föräldrar informeras om situationen. Ett tydligt arbete måste inledas för att stoppa kränkningen. Rektor informerar huvudmannen. Skolans elevhälsoteam följer upp händelsen efter en vecka. Om behov finns upprättas ett åtgärdsprogram. Om detta inte räcker görs en anmälan till elevhälsoteamet. Ansvar: Ansvarig pedagog och rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Rektor informeras av den som upptäcker kränkningen eller av den som fått information av eleven. 2. Rektor genomför samtal med berörda personer. 3. Rektor informerar elevens föräldrar. 4. Rektor kontaktar huvudman vid behov. Uppföljning sker efter en vecka.

Rutiner för uppföljning

Samtal med berörda parter efter en vecka. Om kränkningen upphört kallas till uppföljningssamtal inom 2 veckor. Om kränkningen ej upphört fortsätter våra insatser enligt ovan. Rektor avgör i samråd med sin chef om ärendet ska anmälas till annan myndighet om det handlar om att personal kränkt elev.

Rutiner för dokumentation

Alla insatser dokumenteras och dateras. Dokumenten förvaras inlåsta i skolans dokumentskåp. Ansvar: Pedagog i teamet eller rektor.

Ansvarsförhållande

Berörda pedagoger ansvarar för att överlämna skriftlig rapport till rektor. Rektor ansvarar för att ärendet utreds och att grundskolechef informeras. Om det gäller kränkning från personal är rektor ansvarig.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hänglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förtöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkurator på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkurator ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstad av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]